

**Posudek oponenta
na rigorózní práci Mgr. Tomáše Herblichy
„Řízení v trestních věcech mladistvých“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 106 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, šesti kapitol a závěru. Vnější úprava práce je dobrá. Bývá však obvyklé u obsahu uvést i odkazy na čísla stránek. Ve vlastním textu práce se na několika místech opakují nejen jednotlivá souvětí, ale i celé pasáže. Okruh použité literatury je v zásadě přiměřený zvolenému tématu práce. Předložená rigorózní práce po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku nesporně aktuální, avšak současně dosti obtížnou, v teorii i v praxi vyvolávající řadu otázek.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje cíl své práce, se dále zabývá vývojem právní úpravy soudnictví ve věcech mládeže na našem území. Autor správně hned v úvodu akcentuje význam zákona o trestním soudnictví nad mládeží z roku 1931. Potom se však již další výklad stává poněkud méně přehledným. Po připomenutí zákona z roku 1931 ihned následuje pohled na vývoj trestní politiky v devadesátých letech, avšak poté se autor vrací k popisu zvláštní úpravy trestního řízení ve věcech mladistvých podle zákona č. 141/1961 Sb. Poté následuje popis věcného záměru zákona o soudnictví ve věcech mládeže a určitý rozbor tohoto zákona, ke kterému se autor ovšem znovu vrací v další kapitole. Lze jen litovat, že zcela pominuta zůstala právní úprava z padesátých let.

Další kapitola práce je věnována rozboru zákona o soudnictví ve věcech mládeže. I zde se projevují jistá nesourodost výkladu. Opětovně se úvodem charakterizuje povaha ZSVM jako *lex specialis* ve vztahu k trestnímu řádu, pak následuje vymezení některých pojmů, charakteristika komplexnosti právní úpravy a pojetí základních zásad. Na to navazuje podrobnější rozbor jednotlivých základních zásad a analýza vlastního procesu. Rozbor vlastního průběhu trestního řízení proti mladistvým silně připomíná citování odpovídajících zákonných ustanovení a jejich stručné glosování autorem. Souhlasit třeba ovšem s požadavkem autora na specializaci všech orgánů činných v trestním řízení. Velká pozornost je záslužně věnována problematice vazby mladistvého a problematice osob mladších patnácti let. Poněkud podivně ovšem působí text na str. 82 a 83.

Následující kapitola práce se zabývá Pokynem obecné povahy č. 10/2003, jímž se upravuje postup státních zástupců v trestním řízení ve věcech podle zákona o

soudnictví ve věcech mládeže. Zde by patrně jednodušší bylo celý tento pokyn připojit k práci jako samostatnou přílohu namísto jeho tezovité reprodukce.

Další kapitola práce je věnována působení Probační a mediační služby v návaznosti na ZSVM a souvisejícím projektům. Výklad zde podaný, včetně řady statistických údajů, je pro čtenáře velmi zajímavý.

Název páté kapitoly práce slibuje fundovanou a podrobnou analýzu souladu ZSVM především s mezinárodními smlouvami a s právními akty EU. Na necelé jedné stránce je však zmíněna pouze Úmluva o právech dítěte a stručný závěr z roku 1997, tedy z doby před přijetím ZSVM. Text této kapitoly končí poněkud nejasně.

Poslední kapitola práce představuje exkurz do problematiky hranice trestní odpovědnosti. Namísto očekávaného zasvěceného rozboru problematiky ústíciho do vlastního stanoviska autora se zde však konstatuje notoricky známý fakt, že se opětovně navrhuje snížení věkové hranice a že názory odborníků i veřejnosti na tuto otázku jsou různé.

Ve stručném závěru své práce autor jednak kladně hodnotí koncepci ZSVM, avšak současně poukazuje na praktické nedostatky, a to zejména v oblasti součinnosti orgánů činných v trestním řízení s Probační a mediační službou a s dalšími institucemi.

Celkově předložená rigorózní práce vyvolává jisté rozpaky. Autor nesporně prokázal znalost zkoumané problematiky, a to především pokud jde o pozitivní právní úpravu a její zpracování v dosavadní literatuře, včetně otázek souvisejících. Prvá a druhá kapitola práce, které jsou patrně jádrem práce, však na čtenáře kladou vysoké nároky pokud jde o sledování logiky výkladu a rovněž pokud jde o vystižení vlastního autorova přínosu. Nicméně bez ohledu na tyto dílčí výhrady lze uzavřít, že předložená práce splňuje základní obsahové požadavky kladené na rigorózní práci.

Při ústní obhajobě by autor měl vyjádřit své stanovisko k otázce, jaké procesní důsledky v průběhu trestního stíhání mladistvého bude mít zjištění, že mladistvý v době činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat nebezpečnost svého činu pro společnost nebo ovládnout své jednání.

V případě úspěšné obhajoby rigorózní práce a v případě úspěšné ústní zkoušky doporučuji, aby byl Mgr. Tomáši Herblichovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 7.2.2006

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent